

PROCESPLAN ONTWIKKELING EN UITWERKING VISIE OP ONDERWIJS EN ONDERWIJSHUISVESTING OP TEXEL: ONTWIKKELING ONDERWIJS TEXEL

1. AANLEIDING

De gemeente Texel heeft een proces in gang gezet om samen met de schoolbesturen te zoeken naar manieren om verantwoord om te gaan met de krimp. De schoolbesturen hebben samen met de gemeente gewerkt aan een visie op de toekomst van het basis - en voortgezet onderwijs op Texel. Dat heeft geleid tot een gezamenlijke onderwijsvisie: "Passend thuisnabij onderwijs op Texel" ('de onderwijsvisie', zie bijlage). Deze is eind 2013 door de raad vastgesteld.

Huisvesting is in bovengenoemde visie niet het doel, maar ondersteunt de gezamenlijke visie, helpt de onderwijskundige doelen te realiseren, verwachtingen waar te maken en kan katalysator zijn voor vergaande samenwerking binnen het onderwijs.

Enkele cijfers

Ook op Texel neemt het aantal kinderen dat jaarlijks naar het basisonderwijs gaat door geboortedaling sterk af. De feiten:

2009	2023	
1393 leerlingen	890 leerlingen	Daling 36%
62 groepen	44 groepen	Daling 29%
Den Burg: 773 leerlingen	Den Burg: 578 leerlingen	Daling 25%
Buitendorpen : 620 leerlingen	Buitendorpen: 312 leerlingen	Daling 50%

Bij ongewijzigd beleid zullen de kosten per leerling toenemen, waardoor de exploitatie van de gemeente en de schoolbesturen sterk onder druk komt. Samenwerking en creatief omgaan met middelen en voorzieningen zijn een must om - ondanks de krimp - voor kwalitatief goed onderwijs te zorgen en dit onderwijs zo breed als mogelijk op Texel in stand te houden.

Visie

De door de schoolbesturen samen ontwikkelde visie is als volgt samen te vatten:

Om de kwaliteit van het onderwijs op Texel te waarborgen, werken de onderwijsbesturen intensief samen. Dit leidt tot een netwerk met een gemeenschappelijk onderwijsbelang, gericht op een hoogwaardige onderwijsvoorzieningsstructuur op Texel.

Kort: Kinderen op Texel krijgen kwalitatief onderwijs op maat, waar mogelijk thuisnabij.

Missie

Er komt een stelsel van funderend onderwijs waarbij sprake is van gezamenlijk(e) kennisontwikkeling, management en delen van kennis, middelen en voorzieningen, zodat alle scholen profiteren. In deze samenwerking op het gebied van onderwijskundige kennis en kunde is sprake van zowel horizontale samenwerking tussen de basisscholen onderling, maar ook van verticale samenwerking tussen de voorschoolse voorzieningen, de basisscholen, het voortgezet onderwijs en het speciaal (basis) onderwijs.

De ambitie is om het beter te doen dan nu (van onder het gemiddelde, naar goed, naar beter). Daarbij wordt kwaliteit breed gedefinieerd en worden samen meetbare criteria ontwikkeld. De meetlat in de onderwijsvisie is daarvoor leidend. De meerwaarde die hieruit ontstaat, is de basis van waaruit het onderwijs in de buitendorpen gezamenlijk wordt gedragen. Dit wordt verder uitgewerkt met de teams van de scholen.

Op de volgende kwaliteiten worden doelen geformuleerd:

- Kwaliteit van medewerkers, zowel pedagogisch als didactisch.
- Kwaliteit in relatie tot maatschappelijke positionering.
- Keuzevrijheid.
- Leefbaarheid.
- Leerresultaten.

Perspectief

Den Burg

In Den Burg wordt de haalbaarheid voor campus/brede school onderzocht waarin alle nu in Den Burg gevestigde basisscholen (op termijn) een plek krijgen. Werkend en denkend vanuit de onderwijskundige visie, waarin er sprake is van een integrale benadering van het totale onderwijs op Texel - voorschoolse educatie, basisonderwijs, speciaal basisonderwijs en voortgezet onderwijs - is het noodzakelijk dat dit gebouw wordt gekoppeld aan OSG De Hogeberg (medegebruik voorzieningen en gebruik leegkomende m²). Het vormt met de reeds aanwezige en nieuw te bouwen sportvoorzieningen een 'Onderwijs en Sportcampus'. Kinder- en peuter-opvangorganisaties, Jeugdzorg, CJG en alle andere op kinderen gerichte zorg kunnen daar mogelijk ook een plek krijgen. Belangrijk is dat de diverse instellingen (onderwijs, sport, opvang en zorg) nauw en gestructureerd met elkaar samenwerken. De campus wordt onderdeel van een brede voorzieningenstructuur die kinderen van 2 tot 12 inspireert en alles biedt wat voor hun ontwikkeling van belang is.

Binnen het Samenwerkingsverband PO (Passend Onderwijs) vormen de Texelse basisscholen een eigen scholengroep. Vanuit het samenwerkingsverband PO wordt gestimuleerd dat elke school competenties ontwikkelt om een specifieke ondersteuningstaak goed te kunnen invullen.

Buitendorpen

Daar waar mogelijk, zal in de buitendorpen een school blijven bestaan. De keuze om scholen open te houden is gebaseerd op leerlingaantallen (en het perspectief), reisafstand, en de mogelijkheid de kwaliteit vanuit pedagogisch (sociaal-emotioneel) standpunt te handhaven. Om de zorg voor kinderen optimaal te houden, wordt de in Den Burg ontwikkelde kennis en ervaring ingezet in de buitendorpen.

Consequenties:

- Verbreding of verdieping van onderwijs wordt vormgegeven vanuit het gehele netwerk PO -VO (geen concurrentie maar samenwerking);
- Verscheidenheid en aanvulling in pedagogisch-didactische kwaliteit, maatwerk voor leerlingen.
- Schoolbesturen opereren als partners en vormen gezamenlijk beleid op inhoud, organisatie en huisvesting.
- Er zijn doorlopende leerlijnen voorschoolse voorzieningen - PO - VO.
- Aansluiten bij vormgeven "Texels" (virtueel) schoolbestuur bij structuur Samenwerkingsverband.
- Vormgeving huisvestingsplan Den Burg (*).
- Voortdurend werken aan kwaliteit en innovaties.

(*) De huisvesting van de scholen in de buitendorpen is op orde.

2. PROCESPLAN

Inleiding

Na de vaststelling van de onderwijsvisie is er naar aanleiding van een burgerinitiatief door de betreffende initiatiefnemers, de gemeente en de schoolbesturen de bijeenkomst 'Operatie Onderwijs Texel' georganiseerd. Ook de Texelse schoolleiders hebben input geleverd. Naar aanleiding hiervan hebben de schoolbesturen en de gemeente Texel besloten de volgende concrete stappen te zetten.

We gaan nu een volgende fase in, waarbij ideeën, kansen en mogelijkheden nader worden verkend, maar ook worden vertaald in concrete acties en besluiten. Hiertoe richten we een projectorganisatie op, die recht doet aan de wens voor betrokkenheid en inbreng van de stakeholders: kinderen & ouders,

leerkrachten & directies en bedrijfsleven. Doel van de projectorganisatie:

- verbinding tussen de inhoud (het onderwijs) en de vorm (de huisvesting van scholen);
- voldoende voortgang en tempo in de ontwikkeling en realisatie van de campus/brede school in Den Burg.

Het project krijgt de naam Ontwikkeling Onderwijs Texel en verbindt de volgende ontwikkelingen/thema's:

1. De inhoud, vorm en kwaliteit van het onderwijs op de Texelse scholen;
2. Samenwerking tussen scholen en mogelijke andere maatschappelijke partners;
3. (Verdere) ontwikkeling van bestaande en nieuwe onderwijsinnovaties;
4. Haalbaarheid huisvesting in de vorm van een onderwijscampus/brede school in Den Burg.

De reeds door de gemeenteraad van Texel vastgestelde onderwijsvisie is hierbij leidend.

Projectorganisatie Ontwikkeling Onderwijs Texel

NB: Invulling kan veranderen al naar gelang de fasering (zie verder) en mogelijke toevoeging vanuit andere (maatschappelijke) organisaties).

Stuurgroep:

Externe proces/projectleider: via de gemeente wordt een deskundige aangetrokken;

Sarkon: G.J. Veeter;

Kopwerk/Schooltij: J. Bot;

Samenwerkingsschool: T. Jong;

OSG De Hogeberg: C. van Meurs;

Gemeente: H. Huisman wethouder onderwijs en ambtelijk projectleider H. van der Vlerk.

Het onderwijs levert de voorzitter van de stuurgroep.

De externe proces/projectbegeleider en de ambtelijk projectleider zitten ook in de projectgroep.

Rol en opdracht stuurgroep:

Opdrachtgever projectgroep voor de uitwerking van de onderwijsvisie en huisvestingsplan onderwijs Den Burg. Voorbereiden besluitvorming binnen gemeente en schoolbesturen. Bewaken procesvoortgang.

Projectgroep:

Externe proces/projectleider: via de gemeente wordt een deskundige aangetrokken

Kennisland/Ilopmaat: J. van den Bergh (Doorbraaktraject gepersonaliseerd leren)

Jozefschool: A. de Ruijter

Thijsseschool/Vrije School: A. Goverts a.i.

Bruinvis: A. Bol

Luberti: N. Slijderink

Durperhonk: I. Halsema

Vliekotter: H. Roersma

Fontein: M. van Gaalen

Kompas: T. Conijn

OSG De Hogeberg: G. Koops of B. Spuij

Ambtelijk projectleider: H. van der Vlerk

De invulling van de projectgroep is nog niet definitief. Leden en omvang moeten nog nader worden bepaald.

Rol en opdracht projectgroep:

Adviesrol richting stuurgroep. Uitwerken van de per fase gevraagde producten ter voorbereiding van de besluitvorming in de stuurgroep.

De projectgroep wordt ondersteund door 'denktanks':

1. Kinderen;
2. Leerkrachten;
3. Ouders;
4. Ondernemers;
5. Burgers.

Fasering

NB:

Voor de duidelijkheid is er onderscheid tussen fase 1 en 2. In de praktijk zullen deze fasen elkaar deels overlappen.

Fase 1 - januari / juli 2015

De stuurgroep, bestaande uit de schoolbesturen van Schooltij, De Hogeberg, Stichting Samenwerkingsscholen, Stichting Kopwerk, Stichting Sarkon en de gemeente Texel heeft naar aanleiding van de input van de bijeenkomst Operatie Onderwijs Texel en de aanbevelingen van de schoolleiders van Texel de navolgende vragen aan de projectgroep aangaande de 4 hierboven genoemde thema's.

1. Onderwijs en kwaliteit:

- Wat is de gedeelde visie op het onderwijs met name het pedagogisch didactisch handelen?
- Scholen werken op tal van punten nauw samen, maar moeten ook hun eigen signatuur, profiel kunnen behouden. Meerdere onderwijsconcepten en visies moeten mogelijk zijn, ouders moeten wat te kiezen hebben. Welke afspraken maken we hierover en hoe geven we dat vorm?
- Op welke concrete wijze zou een onderwijscampus/brede school Den Burg kunnen bijdragen aan het borgen en de vergroting van de kwaliteit van het onderwijs in de buitendorpen?
- Op welke wijze kunnen de onderlinge scholen van de campus elkaar ondersteunen bij nieuwe ontwikkelingen en verbeteren van de eigen kwaliteit?
- Hoe wordt het beleid van Passend Onderwijs (het samenwerkingsverband) vormgegeven in een samenwerking tussen scholen van de onderwijscampus/brede school?

2. Samenwerking:

- Op welke domeinen (beleidsterreinen) zouden de scholen nauwer kunnen samenwerken?
- Hoe zou die samenwerking vormgegeven kunnen worden?
- Hoe ziet de samenwerking tussen de scholen en de voorschoolse voorzieningen eruit?
- Wat zijn mogelijke andere samenwerkingsvormen met andere (maatschappelijke) organisaties?
- Wat zijn samenwerkingsmogelijkheden tussen PO en VO?
- Hoe kunnen samenwerkingen worden vormgegeven?

3. Onderwijsvernieuwingen en innovaties: (*)

- Welke onderwijsvernieuwingen ziet de projectgroep voor de komende vier jaar en hoe worden die al dan niet geïntegreerd in het nieuw te ontwikkelen onderwijs?
- Wat hebben de scholen, directies en teams nodig om onderwijsinnovaties succesvol in hun scholen te implementeren?
- Welke trends ziet de projectgroep voor het onderwijs op de lange termijn (5 a 10 jaar)?
- Welke globale stappen, voorbereidingen moeten er nu worden getroffen om, als dat zich aandient, adequaat op deze ontwikkeling in te spelen?

4. Huisvesting:

- Welke consequenties hebben de antwoorden op bovengestelde vragen voor bestaande onderwijshuisvesting en meer in het bijzonder de huisvesting van het PO onder 1 dak in Den Burg? Te denken valt aan de geografische ligging, de onderlinge plaats van scholen, faciliteiten en functies binnen de brede school?

Verder wordt er een communicatieplan opgesteld: wat, door wie en wanneer?

(*)

Impuls onderwijsvernieuwing:

Onder begeleiding van Kennisland/IloMaat wordt door het Texelse primair onderwijs in de vorm van een 'doorbraaktraject' kennis op gedaan over en geëxperimenteerd met (vormen van) gepersonaliseerd leren.

Fase 2 - Augustus 2015 / juli 2016

STAP 1 - VAN VISIE NAAR RUIMTE (augustus t/m december 2015)

Uitgangspunten voor onderzoek haalbaarheid huisvesting:

- Adequate & duurzame huisvesting;
- Laat de vorm de inhoud volgen, bouw vanuit de inhoud, vanuit de gezamenlijke visie. M.a.w.: de huisvesting dient de ruimte en mogelijkheden te bieden om de inhoudelijke ambities uit de onderwijsvisie te realiseren, denk bijvoorbeeld aan de ontwikkeling van klassikaal onderwijs naar gepersonaliseerd leren;
- “Hand in hand”: het geheel is meer dan de som der delen. Er is sprake van synergie en door nauwe samenwerking realiseren de organisaties samen een kwalitatief hoger voorzieningenniveau. Waar mogelijk maakt men gebruik van elkaars ruimten”;
- “Krimpbestendig”.

Na afronding van Stap 1 zijn beschikbaar:

- a. ‘Activiteitenplan en werkplan campus’ ter uitvoering van de onderwijsvisie met concrete doelen en opbrengstverwachtingen:
 - inhoudelijke, organisatorische en financiële verankering in het beleid en de uitvoering van de betrokken scholen en organisatie(s);
 - activiteiten gericht op het verbeteren van ontwikkelkansen voor kinderen op cognitief, sociaal-emotioneel en fysiek gebied;
 - een aansluitend aanbod voor- , tijdens en na schooltijd voor kinderen, ouders en buurt;
 - een vastgestelde doorgaande lijn tussen voorschoolse periode, basis- en voortgezet onderwijs met een heldere procedure ten aanzien van een (warme) overdracht van kinderen.
- b. Globaal inhoudelijk, functioneel en ruimtelijk Programma van Eisen en vlekkenplan voor de campus met als basis het activiteiten- en werkplan en de ruimtelijke normeringen van de Verordening Voorzieningen Huisvesting Onderwijs gemeente Texel:
 - inhoud vertalen in ruimte: de gezamenlijke visie, maar ook de visie van elke partner op de kerntaken wordt vertaald in een ruimtelijke visie;
 - multifunctionaliteit: visie op gezamenlijk beheer en multifunctioneel ruimtegebruik aan de hand van een door de werkgroep op te stellen relatieschema + een duidelijke verantwoordelijkheidsverdeling;
 - flexibiliteit - mogelijkheden voor toekomstige functies en voorzieningen openhouden;
 - locatiekeuze;
 - de mogelijkheden voor gebruik ruimten en voorzieningen in OSG De Hogeberg;
 - de buitenruimten;
 - concept beheersplan met betrekking tot gebruik, onderhoud en exploitatie;
 - gewenste eigendomsverhoudingen.
- c. Onderzoek financieringsbronnen en financieringsvormen;
- d. Een globale eerste financiële opzet campus/brede school, inclusief globale exploitatieraming;
- e. Een quickscan naar capaciteit, functionele (zijn de bestaande gebouwen geschikt te maken voor het toekomstige onderwijs & globale investeringsraming) & technische staat (inclusief de toekomstige onderhoudskosten) van de bestaande onderwijsgebouwen.

Op basis van de uitkomsten van fase 1 en Fase 2 stap 1 vindt bij partijen medio december 2015 de eerste besluitvorming plaats. Onderwijskundige zaken (verantwoordelijkheid schoolbesturen) en huisvesting (verantwoordelijkheid schoolbesturen en gemeente). Er is dan zicht op de ambities en de eerste financiële vertaling daarvan.

Stap 1 wordt afgesloten met een intentieverklaring.

STAP 2 - FINANCIËN, BESLUITVORMING EN CONTRACTVORMING (januari t/m juli 2016)

Financiën:

Financiële vertaling Campus aan de hand van kengetallen op basis van het in fase 2 opgestelde globaal inhoudelijk, functioneel en ruimtelijk Programma van Eisen.

Na afronding van fase 2 zijn de navolgende financiële (haalbaarheids-)analyses beschikbaar:

- a. financiering samenwerking en activiteiten;
- b. financiering bouwkosten huisvesting;
- c. financiering beheer en exploitatie (Voorwaarde: een sluitende meerjarige financieringsopzet. De kostenposten voor de scholen, eventuele instellingen en de gemeente worden afzonderlijk in beeld gebracht);
- d. (financiële) consequenties vrijkomende onderwijsgebouwen;

Opstellen evaluatieplan;

Dit plan voorziet in een evaluatie ten aanzien van proces, realisatie en gebruik nadat de campus een jaar in gebruik is. Zijn de concrete doelen en opbrengstverwachtingen uit het activiteiten- en werkplan gehaald?

Besluitvorming 2e kwartaal 2016:

Op basis van de uitkomsten van stap 1 en 2 vindt bij de betrokken partijen definitieve besluitvorming plaats: 'Go or No go'. Onderwijskundige zaken (verantwoordelijkheid schoolbesturen) en huisvesting (verantwoordelijkheid schoolbesturen en gemeente). Hierbij wordt de bestaande projectstructuur tegen het licht gehouden en zo nodig aangepast, en worden de concrete vervolgstappen en het tijdpad voor fase 3 uitgewerkt. Ook wordt het bouwheerschap vastgelegd.

Stap 2 wordt afgesloten met een realisatieovereenkomst, inclusief de contractvorming voor de exploitatie- en beheerfase.

FASE 3 (Start in 2016)

STAP 1 - BOUWEN OP PAPIER

Centrale begrippen in deze stap zijn het programma van eisen (PVE), selectie ontwerpende partijen/adviseurs het voorlopig ontwerp (VO), het definitief ontwerp (DO) het Bestek en het definitieve Beheerplan.

STAP 2 - BOUWEN IN DE PRAKTIJK

In de laatste stap van het bouwproces wordt het project aanbesteed aan een aannemer.

STAP 3 - OPLEVERING

De oplevering van het gebouw en overdracht aan de eigenaar of beheerorganisatie vormen het eindpunt van het realisatieproces.

FASE 4

Deze fase betreft de een evaluatie aan de hand van het evaluatieplan als bedoeld onder Fase 2 stap 2.

Bijlage:

Visie Onderwijs: "Passend Thuis nabij Onderwijs" (november 2013);

Stuurgroep Ontwikkeling Onderwijs Texel, 13 maart 2014